

УДК 636.084.412/413

РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ ГОДІВЛІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

А.Л.ГРИНЬОВА – к.с-г.н., доцент

В.В.МІСЕВИЧ – магістрант

Нераціональна структура кормів, незбалансованість за енергією, протеїном, цукрами, крохмалем, мінеральними речовинами, перевантаженість сировою клітковиною – основна причина низької продуктивності великої рогатої худоби. Особливу гостроту набуває це питання в період важких умов переходу до ринкових відносин. Підвищувати продуктивність у скотарстві необхідно шляхом організації ресурсозберігаючої системи кормовиробництва і стабільної повноцінної годівлі.

Для кормових умов півдня України це виражається у переході на типи годівлі великої рогатої худоби червоної степової породи, дослідження з яких проводяться на кафедрі годівлі с.-г. тварин з 1969 року.

Оскільки любий тип годівлі повинен бути обґрунтований фізіологічне і економічно, в основу рекомендованих типів годівлі покладені фізіологічне обґрунтована структура раціонів і збалансованість кормів за основними поживними речовинами на основі деталізованих норм. Застосування цих типів годівлі дозволяє значно зменшити витрати кормів і підвищити продуктивність тварин, знизити її собівартість, використовуючи при цьому традиційні кормові культури, високі врожаї яких можливо отримувати в умовах нашої зони.

Фізіологічне обґрунтована структура, збалансованість кормів при згодовуванні силосно-корнеплодних раціонів дійним коровам у ряді господарств області (структура, в % за поживністю: грубі-15-16, соковиті-60, у т.ч. буряк-20, концкорми-25), сприяло підвищенню молочної продуктивності на 10-15% і зменшенню витрат концкормів на 14-18%.

При інтенсифікації виробництва молока перспективні для умов нашої зони такі енергозберігаючі корми: зелені багатокомпонентних сумішок, сінаж люцерновий, кукурудзяний силос воскової стиглості з вмістом 30-35% сухої речовини і 40-45% качанів, величиною різки 4-7 мм, зерно кукурудзи, сорго, буряки при високій врожайності і механізованого збирання. Пріоритетного напрямку при цьому набуватимуть малокомпонентні комбікорми, з використанням високопротеїнових кормів – шротів сої, соняшнику і ріпаку, які містять 44-49% протеїну, замість середньопротеїнових кормів з вмі-

том 15-20% протеїну. Так, для отримання надоїв на рівні 6 тис. кг молока за рік від корів голштинської породи рекомендується сінажно-силосно-корнеплодний тип годівлі при структурі, %: в стійловий період сіно люцернове – 10,35, сінаж люцерновий – 31,58, силос кукурудзяний воскової стиглості – 13,37, буряк напівцукровий – 13,14, концкорми – 31,56; в пасовищний сіно – 5,04, багатокомпонентні сумішки – 60,08, концкорми – 34,88. Впровадження даних типів годівлі в умовах кормовиробництва КОПП "Дніпро" Білозерського району сприятиме зменшенню витрат кормів на 1ц молока до 1ц корм.од. проти 1,9 ц при існуючому типі годівлі, а також скороченню витрат праці на виробництво 1ц молока в 3,7 рази.

Силосно-сінажний помірно-концентратний тип годівлі молодняку великої рогатої худоби в спецгоспах при структурі, %: в стійловий період грубі – 19,5, соковиті – 57,4, концентровані – 23,1; в пасовищний зелені – 66,7%, сприяв зниженню собівартості і витрат кормів на 1ц приросту до 16,2%.

При розробці конкретних кормових раціонів необхідно виходити із рівня продуктивності вимог деталізованого нормування і умов кормової бази. Наприклад, в раціонах корів з надоями 3-3,7 тис. кг молока за рік, в стійловий період треба передбачати дачу мінімальної кількості концентрованих кормів, збільшувати – сіно, скорочувати – солому і максимально вводити високоякісні об'ємисті корми: кукурудзяний силос, сінаж бобових, цукрові (або напівцукрові) і кормові буряки. З ростом надоїв в структурі буде збільшуватись питома вага сінажу бобових, буряків, концкормів.

В пасовищний період концентровані корми даються також в мінімальній кількості, зелені – в об'ємі повного задоволення тварин в поживних речовинах, причому половинна їх потреба покривається за рахунок багатокомпонентних сумішок.

В таблиці 1 наведені рекомендовані для кормових умов півдня України типові раціони для корів по періодам, збалансовані за деталізованими нормами.

В наведених раціонах структура концентрованих кормів слідує (% , без урахування макухи): дерть кукурудзяна – 48, дерть ячмінна в стійловий період-21, в пасовищний-28, горохова дерть відповідно 31 і 24. При збалансованості раціонів за перетравним протеїном, витрати кормів на 1ц молока складають від 1.2 до 1.0 ц корм. од. в залежності від продуктивності корів, у т. ч. на концентровані корми припадає 0.21-0.23 ц корм. од.

Таблиця 1 – Типові раціони для корів

Види кормів	Кількість, ц	Кормові одиниці, ц	Перетравно-го протеїну, ц
Стійловий період (200 днів, надій за період 1400-1700 кг)			
Солома озимої пшениці	6	1.2	0.03
Сіно злакове	2	1.04	0.13
Сіно багаторічних трав	3	1.47	0.30
Силос кукурудзяний	24	4.80	0.34
Буряк цукровий	6	1.44	0.06
Буряк кормовий	10	1.20	0.10
Сінаж багаторічних трав	10	4.0	0.57
Концкорми	2.4	2.86	0.41
у т.ч. макуха соняшникова	0.5	0.58	0.18
Ітого за період	-	18.01	1.94
Пасовищний період (165 днів, надій 1650-1980 кг)			
Зелена маса багатоконпонентних сумішок	41.2	6.96	0.77
Зелена маса кукурудзи	33	5.44	0.33
Зелена маса багаторічних трав	9.9	1.65	0.34
Концкорми	4.13	4.95	0.47
Ітого за період	-	19.00	1.91
Всього за рік	-	37.01	3.85

Для молодняка великої рогатої худоби живою масою 250-280 кг (вік 6-12 міс.) і 350-400 кг (вік 12-18 міс.) рекомендуються типові раціони (дорощування і відгодівля), наведені в таблиці 2.

Таблиця 2. Типові раціони для молодняка

Види кормів, ц	Вік, міс.	
	6-12	12-18
Солома озимої пшениці	4.0	4.5
Сіно	1.0	1.0
Силос кукурудзяний	13.0	20.0
Сінаж	6.0	10.0
Буряк кормовий	5.0	6.0
Буряк цукровий	2.5	3.2
Зелені корми	13.0	15.0
Концкорми	1.5	1.0
Всього кормових одиниць, ц	11.5	14.9

Перехід на рекомендовані типи годівлі господарств Херсонської області дає можливість скоротити витрати концкормів в розрахунку на 1ц молока в 1.7 рази, а для отримання приросту живої ма-

си молодняку – в 2.7 рази. Вартість кормів, яка припадає на центнер продукції по молоку, зменшиться на 32%, на відгодівлі – до 20%.

Підвищення продуктивності в скотарстві залежить не тільки від збільшення валового збору кормів, але і від їх якості, концентрації поживних речовин в сухій речовині корму. Тому на фоні економічного механізму необхідно піддавати систематичному аналізу як сировину так і заготовлені корми.

УДК 636.08.22

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ОПЕРАЦІЙ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В ВАТ ІМ. ШМІДТА ОЧАКІВСЬКОГО Р- НУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛ.

**Л.М.ВОЛОШИНА, В.Г.МИРОНОВ, В.І.КРАВЧЕНКО –
кандидати с.-г.наук, доценти
Л.З.ШАНТАР – асистент**

ВАТ ім. Шмідта почало співробітництво з французькою фірмою "Беньє-Україна" по переробці молока. Для виявлення можливостей надходження максимальної кількості молока до фірми з ВАТ ім Шмідта нам було запропоновано провести дослідження по цьому питанню, та розробити комплексну програму удосконалення технології виробництва молока в ВАТ ім. Шмідта, приділив при цьому особливу увагу процесу доїння корів.

В господарстві 216 корів з ремонтними телицями різного віку і нетелями. Худоба червоної степової породи та її помісі з голштинами чорно-рябої масті різного ступеню кровності. Гурт різнорідний по генотипу, продуктивності та типу тілобудови. Удої корів різного віку, в середньому по стаду такі: у первісток – 2978 кг, у корів другої лактації – 3071 кг і у повновікових – 3200 кг молока. Жирність молока на рівні стандарту для червоних порід.

Утримання корів взимку безприв'язне, у пристосованих двохрядних корівниках; з вигулами; влітку – лагерне, частково з використанням пасовищ. Система утримання корів взимку з пристосованих приміщеннях має ряд недоліків: розмір технологічних груп не відповідає чисельності, необхідної для рівномірних заходів на доїльний майданчик; в групі корови не сформовані по фізіологічному стану, періоду отелення; немає індивідуального теплого лігва для відпочинку корів Це знижує продуктивність корів, ускладнює доїння. В господарстві доїння корів двохразове, машинне, на автоматизо-